

Namų ūkių biudžetų rodikliai

Turinys

- 1 Kontaktai
- 2 Metaduomenų atnaujinimas
- 3 Statistinės informacijos apžvalga
- 4 Matavimo vienetas (-ai)
- 5 Ataskaitinis laikotarpis
- 6 Instituciniai įgaliojimai
- 7 Konfidencialumas (teisės aktai, užtikrinantys statistinių duomenų konfidencialumą)
- 8 Informacijos sklaidos politika
- 9 Statistinės informacijos skelbimo periodiškumas
- 10 Statistinės informacijos sklaidos formos
- 11 Metodologiniai dokumentai
- 12 Kokybės vadyba
- 13 Reikalingumas ir aktualumas
- 14 Tikslumas ir patikimumas
- 15 Savalaikiškumas ir punctualumas
- 16 Palyginamumas
- 17 Suderinamumas
- 18 Administracinė našta respondentui (vieno respondento statistinei ataskaitai pildyti skirtas laikas)
- 19 Statistinės informacijos revizija
- 20 Statistinių duomenų apdorojimas
- 21 Pastabos / nuorodos į susijusius metaduomenis

1	Kontaktai	
1.1	Organizacijos kontaktai	Lietuvos statistikos departamentas (LSD)
1.2	Organizacijos padalinio kontaktai	Gyvenimo lygio ir užimtumo statistikos skyrius
1.3	Kontaktinis asmuo	Grażina Žiūrienė
1.4	Kontaktinio asmens pareigos	Vyriausioji specialistė
1.5	Kontaktinio asmens pašto adresas	Gedimino pr. 29, LT-01500 Vilnius
1.6	Kontaktinio asmens el. pašto adresas	grazina.ziuriene@stat.gov.lt
1.7	Kontaktinio asmens telefono nr.	(8 5) 236 4942
1.8	Kontaktinio asmens fakso nr.	(8 5) 236 4666
2	Metaduomenų atnaujinimas	
2.1	Metaduomenų patvirtinimo data	2014-12-10
2.2	Paskutinė metaduomenų sklaidos data	2017-10-20
2.3	Paskutinio metaduomenų atnaujinimo (peržiūros, patikros) data	2017-10-09
3	Statistinės informacijos apžvalga	
3.1	Statistinės informacijos aprašymas (pagrindinės charakteristikos, paskirtis)	Namų ūkių biudžetų statistinio tyrimo tikslas yra įvertinti namų ūkio vartojimo išlaidas ir jų struktūrą, būsto sąlygas įvairiose namų ūkių grupėse pagal gyvenamąją vietą, pagrindinį pajamų šaltinį, pajamų dydį, namų ūkio sudėtį, namų ūkio galvos išsilavinimą ir amžių. Vartojimo išlaidų struktūra reikalinga makroekonominiams rodikliams skaičiuoti.
3.2	Naudojami klasifikatoriai	Lietuvos profesijų klasifikatorius (LPK 2008) Individualaus vartojimo išlaidų pagal paskirtį klasifikatorius
3.3	Sektorinė aprėptis	Namų ūkiai
3.4	Apibrėžtis (-ys)	Namų ūkio vartojimo išlaidos – namų ūkio piniginės ir natūrinės išlaidos vartojimo prekėms ir paslaugoms įsigyti, t. y. išlaidos maistui, drabužiams, avalynei, būstui išlaikyti, transportui, sveikatos priežiūrai,

		kultūros, poilsio ir kitoms reikmėms.
3.5	Statistinio stebėjimo vienetas	Privatus namų ūkis. Instituciniai namų ūkiai nėra tiriami.
3.6	Statistinė (tiriamoji) visuma	Šalies privatūs namų ūkiai
3.7	Geografinė aprėptis	Šalis
3.8	Laiko aprėptis	Nuo 2003 m.
3.9	Bazinis laikotarpis	–
4	Matavimo vienetas (-ai)	Namų ūkių vartojimo išlaidos – EUR; Namų ūkių vartojimo išlaidų struktūra – proc.
5	Ataskaitinis laikotarpis	Metai
6	Instituciniai įgaliojimai	
6.1	Teisės aktai ir kiti susitarimai	Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 m. spalio 5 d. nutarimas Nr. 1309 „Dėl namų ūkių pajamų ir išlaidų tyrimo“.
6.2	Apsikeitimas statistiniais duomenimis	–
7	Konfidencialumas (teisės aktai, užtikrinantys statistinių duomenų konfidencialumą)	
7.1	Konfidencialumo nustatymo politika	Lietuvos statistikos departamentas, rinkdamas, apdorodamas, analizuodamas statistinius duomenis ir skelbdamas statistinę informaciją, visiškai užtikrina respondentų (namų ūkių, įmonių, įstaigų, organizacijų ir kitų statistinio stebėjimo vienetų) teikiamų duomenų konfidencialumą, kaip tai apibrėžta Lietuvos statistikos departamento konfidencialumo užtikrinimo politikos gairėse .
7.2	Duomenų konfidencialumą nustatančios taisyklės	Integruotos statistikos informacinės sistemos duomenų saugos nuostatai ir Integruotos statistikos informacinės sistemos saugaus elektroninės informacijos tvarkymo taisyklės, patvirtintos Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus 2015 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. DĮ-42.
8	Informacijos sklaidos politika	
8.1	Informacijos skelbimo kalendorius	Statistinė informacija skelbiama pagal patvirtintą statistinės informacijos skelbimo kalendorių.
8.2	Nuoroda į informacijos skelbimo kalendorių	http://osp.stat.gov.lt/kalendoriai
8.3	Informacijos skelbimo tvarka	Statistinė informacija skelbiama Oficialiosios statistikos portale pagal statistinės informacijos skelbimo kalendorių, vadovaujantis Statistinės informacijos rengimo ir sklaidos taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus 2014 m. rugsėjo 26 d. įsakymu Nr. DĮ-212.
9	Statistinės informacijos skelbimo periodiškumas	2003–2008 m. – metinis, nuo 2009 m. – kas 4 metai (2012, 2016 m.)
10	Statistinės informacijos sklaidos formos	
10.1	Informaciniai pranešimai	Statistinė informacija skelbiama 4 mėn. ataskaitiniams metams pasibaigus. 2016 m. atlikto namų ūkio biudžetų tyrimo rodikliai paskelbti 2017 m. birželio 21 d.
10.2	Leidiniai	Statistinė informacija skelbiama statistikos leidiniuose „Namų ūkių biudžetai“, „Lietuvos statistikos metraštis“.
10.3	Duomenų bazės	Rodiklių duomenų bazė (Gyventojai ir socialinė statistika -> Pajamos, vartojimo išlaidos, gyvenimo sąlygos -> Namų ūkių biudžetų tyrimas)
10.4	Prieiga prie mikroduomenų	Viešos duomenų rinkmenos Mikroduomenys mokslo tikslams prieinami ir teikiami remiantis LSD konfidencialių statistinių duomenų teikimo mokslo tikslams tvarkos aprašo nuostatomis.

10.5	Kita	Eurostato duomenų bazė
11	Metodologiniai dokumentai	https://osp.stat.gov.lt/pajamos_vartojimo_isslaidos_gyvenimo_salygos
12	Kokybės vadyba	
12.1	Kokybės užtikrinimas	Statistinės informacijos ir jos rengimo kokybė užtikrinama vadovaujantis Europos statistikos praktikos kodekso nuostatomis. 2007 m. Lietuvos statistikos departamente įdiegta kokybės vadybos sistema, atitinkanti tarptautinio kokybės vadybos sistemų standarto ISO 9001 reikalavimus.
12.2	Kokybės vertinimas	Gauti įverčiai lyginami su ankstesnių metų rezultatais, kitų šaltinių statistine informacija. Jei rodiklių įverčių pokyčiai ar vidutiniai dydžiai itin skiriasi nuo kitų šaltinių, analizuojamos šių skirtumų priežastys, atkreipiant dėmesį į išskirtis ir priskirtų kintamųjų reikšmių įtaką įverčiams. Skaičiuojami pagrindinių įverčių variacijos koeficientai ir pasikliautiniai intervalai.
13	Reikalingumas ir aktualumas	
13.1	Vartotojų poreikiai	Pagrindiniai statistinės informacijos vartotojai yra šalies valstybės institucijos ir įstaigos, tarptautinės organizacijos, žiniasklaida, verslo ir mokslo atstovai, studentai ir kt..
13.2	Vartotojų pasitenkinimas	Nuo 2005 m. reguliariai atliekami vartotojų nuomonių tyrimai. Stebimas Oficialiosios statistikos portalo lankomumas, atliekamos interneto lankytojų apklausos, bendras gyventojų nuomonės apie LSD produktus ir paslaugas tyrimas, tikslinių vartotojų grupių nuomonių ir kt. tyrimai. Nuo 2007 m. pradėtas vertinti vartotojų pasitenkinimo indeksas. Atliekamuose vartotojų nuomonių tyrimuose vertinamas bendras statistinės informacijos reikalingumas, taip pat skirtingų statistikos sričių rodiklių poreikis.
13.3	Statistinės informacijos pilnumas (išsamumas)	Skelbiama visa parengta statistinė informacija.
13.3.1	Reikalingos informacijos pilnumo (išsamumo) laipsnis	Pagal Oficialiosios statistikos darbų programą parengta informacija skelbiama 100 proc.
14	Tikslumas ir patikimumas	
14.1	Bendras tikslumas	Siekiant imties duomenis suderinti su demografiniais duomenimis, atsižvelgti į neatsakymus ir imties sąrašo trūkumus, tyrimo įverčiai skaičiuojami naudojant kalibruotus imties plano svorius. Sviurių kalibravimui naudojamas gyventojų skaičius sluoksniuose pagal lytį ir amžiaus grupes.
14.2	Imties paklaida	2016 m. vidutinių vartojimo išlaidų variacijos koeficientas sudarė 1,125 proc.
14.3	Paklaida, nesusijusi su imtimi	Įverčių paklaidas, nesusijusios su imtimi, galima suskirstyti į paklaidas, atsiradusias dėl neatsakymo, ir matavimo paklaidas. Matavimo paklaidos atsiranda, kai respondantai, pildydami išlaidų dienoraščius, pamiršta įrašyti arba sąmoningai nuslepia kai kurias išlaidas. Dažniausiai įrašomos ne visos išlaidos alkoholiui, tabako gaminiams, nuslepiamos išlaidos narkotikams, todėl išlaidų šioms prekėms įverčiai yra nepatikimi (gerokai mažesni, nei galėtų būti), taip pat iki galo neįvertinamos ir visos vartojimo išlaidos.
14.3.1	Paklaida, atsiradusi dėl neatsakymo	Įverčių paklaidos dėl neatsakymo mažinamos naudojant kalibruotus imties plano svorius. Kalibruojant

		atsižvelgiama į gyventojų pasiskirstymą pagal lytį, amžių, gyvenamąją vietovę. Kadangi žinoma, kad dažniau dalyvauti tyrime atsisako turtingesni namų ūkiai, siekiant sumažinti įverčių paklaidas dėl neatsakymo būtų tikslinga kalibruoti imties plano svorius pagal namų ūkių pajamas, tačiau duomenų apie tokį visų namų ūkių pasiskirstymą nėra.
14.3.1.1	Statistinio vieneto neatsakymo lygis, proc.	Neatsakymo lygis 67,2 proc. 2016 m. tyrime.
14.3.1.2	Rodiklio neatsiskaitymo lygis, proc.	–
15	Savalaikiškumas ir punktualumas	
15.1	Savalaikiškumas	Statistinė informacija yra skelbiama 4 mėn. ataskaitiniams metams pasibaigus. 2016 m. tyrimas buvo atliekamas 2016 m. kovo–2017 m. vasario mėn., statistinė informacija paskelbta 2017 m. birželio mėn.
15.2	Punktualumas	Statistinė informacija yra skelbiama pagal oficialiosios statistikos skelbimo kalendorių .
15.2.1	Laiku paskelbtos statistinės informacijos dalis	100 proc.
16	Palyginamumas	
16.1	Geografinis palyginamumas	Eurostato skelbiama statistinė informacija palyginama tarp ES šalių. LSD į išlaidas būstui, kurui, energijai neįskaičiuoja priskaičiuotos rentos būstų savininkams ir namų ūkiams, nuomojantiems būstą mažesne nei rinkos kaina. Todėl Eurostato skelbiamoje informacijoje išlaidos būstui, kurui ir energijai yra didesnės, ta pačia suma didesnės ir visos vartojimo išlaidos bei šių išlaidų lyginamoji dalis vartojimo išlaidų struktūroje ir atitinkamai mažesnė visų kitų išlaidų dalis.
16.2	Palyginamumas laiko atžvilgiu	Palyginama informacija nuo 2003 m.
16.2.1	Palyginamų laiko eilučių ilgis	Laiko eilutė palyginama nuo 2003, t. y. 2003–2008 m., 2012 m., 2016 m.
17	Suderinamumas	
17.1	Suderinamumas tarp skirtingų statistinių sričių	Namų ūkių galutinio vartojimo išlaidos, kaip bendrojo vidaus produkto, įvertinto išlaidų metodu, dalis, skirtingai nuo namų ūkių vidutinių vartojimo išlaidų namų ūkių biudžetų tyrime, apima priskaičiuotą rentą būstų savininkams ir namų ūkiams, nuomojantiems būstą mažesne nei rinkos kaina.
17.2	Vidinis suderinamumas	Statistinių rodiklių rinkinio elementai yra suderinti.
18	Administracinė našta respondentui (vieno respondento statistinei ataskaitai pildyti skirtas laikas)	Vidutinis respondentų skirtas laikas klausėjams atliekant apklausą – 27 min. Laikas, respondentų skirtas išlaidų dienoraščiams pildyti, nevertintas.
19	Statistinės informacijos revizija	
19.1	Revizavimo politika	Statistinių rodiklių revizijos atliekamos vadovaujantis Bendraisiais statistinių rodiklių revizijų atlikimo, analizės ir skelbimo principais , patvirtintais Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus 2013 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. DĮ-262. Apie planines revizijas vartotojai informuojami iš anksto planinių statistinių rodiklių revizijų kalendoriuje.
19.2	Revizijos praktika	Pasikeitus vartojimo išlaidų registravimo dienoraščiams, sutrumpinus jų pildymo laiką, pailginus išlaidų brangesnėms nekasdienėms prekėms registravimo trukmę, esant galimybei anksčiau skelbta informacija revizuojama, siekiant sumažinti metodinių pakeitimų įtaką rezultatų palyginamumui.

19.2.1	Revizijos metu gauto pokyčio vidurkis	Revizavus 2008 m. vidutines vartojimo išlaidas, siekiant, kad jos būtų palyginamos su 2012 m. informacija, parengta pagal atnaujintą metodiką, vidutinės namų ūkių vartojimo išlaidos, tenkančios vienam namų ūkio nariui per mėn., padidėjo 7 proc.
20	Statistinių duomenų apdorojimas	
20.1	Statistinių duomenų šaltinis	Statistinės informacijos šaltinis yra namų ūkių biudžetų tyrimas. Šiame tyrime naudojama sluoksninė imtis su paprastąja atsitiktine imtimi sluoksniuose. 2016 m. tyrimo imtis buvo 11 tūkst. namų ūkių.
20.2	Statistinių duomenų rinkimo periodiškumas	Duomenys renkami metiniu periodiškumu. Vienas namų ūkis tyrime dalyvauja 2 savaites. Tyrimo imtis paskirstyta tolygiai per visus metus.
20.3	Statistinių duomenų rinkimas	Taikomi du duomenų rinkimo būdai – apklausa, kurią atlieka klausėjai, ir savarankiškas registravimas, kai tam tikrus duomenis (apie pinigines išlaidas, nemokamai gautus ir suvartotus produktus) respondentai patys surašo specialiaame tyrimo dienoraštyje. Kaip papildoma priemonė renkant duomenis apie išlaidas naudojami ir kasos čekiai. Tyrimo klausimynas
20.4	Statistinių duomenų tinkamumo patvirtinimas	Tikrinimo procedūros: patikrinamas populiacijos padengimas ir neatsakymų lygis, rezultatai palyginami su ankstesniais vertinimais. Statistinių duomenų tinkamumo patikrinimą atlieka LSD.
20.5	Statistinės informacijos rengimas	Statistinių duomenų kontrolė atliekama įvedimo metu, ieškant klaidų (lyginant su leistina mažiausia ir didžiausia reikšmėmis), tikrinant loginius ryšius tarp anketos skyrių. Tolimesniam duomenų apdorojimui, statistinės informacijos rengimui naudojamos statistinių programų paketai SPSS, SAS makroprograma CLAN. Atliekamas duomenų antrinis redagavimas, svorių kalibravimas, suvestinių statistinių rodiklių rengimas. Namų ūkių biudžetų statistinio tyrimo metodika
20.6	Koregavimas	–
21	Pastabos / nuorodos į susijusius metaduomenis	–